

Sygn. akt VU 153/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. L.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T.

o wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T.

z dnia 19 grudnia 2012r. sygn. (...)

oraz z dnia 21 grudnia 2012 roku sygn. (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt VU 153/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2012 roku, wydaną z upoważnienia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T. zobowiązano J. L. do zwrotu nienależnie pobranej części uzupełniającej renty rolniczej w okresie od 1 sierpnia 2012 roku do 30 listopada 2012 roku w kwocie 1422,52 złote. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nienależnie pobrał 50% części uzupełniającej wypłaconego świadczenia, ponieważ w okresie od 1 sierpnia 2012 roku do dnia 30 listopada 2012 roku pobierał rentę rolniczą w części składkowej wraz z 50% części uzupełniającej w okresie od 11 stycznia 2001 roku do 31 stycznia 2003 roku.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 22 stycznia 2013 roku złożył J. L. wskazując, że decyzja o wstrzymaniu wypłaty i żądaniu zwrotu pobranych świadczeń emerytalno-rentowych jest przedwczesna, bowiem kwestia zasadności decyzji o odbiorze części uzupełniającej tj. decyzji z dnia 17 grudnia 2012 roku nie została jeszcze prawomocnie rozstrzygnięta.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2012 roku, wydaną z upoważnienia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T. ustalono, że J. L. był uprawniony do wypłaty renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 1 sierpnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku w wysokości 259,25 złotych miesięcznie. W decyzji tej wskazano, że część uzupełniająca podlega zawieszeniu w 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 22 stycznia 2013 roku złożył J. L. wskazując, że decyzja o przeliczeniu renty wydana została przedwcześnie, bowiem nie została jeszcze prawomocnie rozstrzygnięta kwestia zasadności decyzji o odbiorze części uzupełniającej.

Organ rentowy wnosił o oddalenie obydwu odwołań.

Postanowieniem z dnia 27 maja 2013 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. połączył obydwie sprawy do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. L., decyzją z dnia 17 października 2012 roku nabył prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku, natomiast część uzupełniającą przyznanego świadczenia została zawieszona w 50% z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

(dowód: decyzja z dnia 17.10.2012r. k. 124 akt KRUS)

Kolejną decyzją z dnia 8 listopada 2012 rok, wydaną z upoważnienia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organ rentowy zawiesił wypłatę 100% części uzupełniającej renty rolniczej pobieranej przez wnioskodawcę J. L. od dnia 1 grudnia 2012 roku, wobec nie zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej.

(dowód: decyzja z dnia 8.11.2012.r. k. 126 akt KRUS)

Ponadto decyzją z dnia 2 listopada 2012 roku, wydaną z upoważnienia Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, organ rentowy zawiesił wypłatę 100% części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 1 grudnia 2012 roku pobieranej przez wnioskodawczynię K. L. (1), wobec nie zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej.

(dowód: decyzja z dnia 2.11.2012r. k. 125 akt KRUS)

Odwołania od decyzji z dnia 8 listopada 2012 roku jak i z dnia 2 listopada 2012 roku wnieśli J. L. i K. L. (1).

(dowód: odwołania k. 2-3 i k. 10-11 akt VU 70/13)

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb., wyrokiem z dnia 28 marca 2013 roku, w sprawie VU 70/13, zmienił decyzję z dnia 8 listopada 2012 roku w ten sposób, iż zobowiązał Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T. do podjęcia wypłaty części uzupełniającej renty w wymiarze 100% na rzecz ubezpieczonego J. L. od dnia 1 grudnia 2012 roku. Ponadto Sąd Okręgowy zmienił decyzję z dnia 2 listopada 2012 roku w ten sposób, iż zobowiązał Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T. do podjęcia wypłaty części uzupełniającej renty w wymiarze 100% na rzecz ubezpieczonego J. L. od dnia 1 grudnia 2012 roku.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, wyrokiem z dnia 27 marca 2014 roku, na skutek apelacji organu rentowego, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w punktach pierwszym i drugim w ten sposób, że **zobowiązał** Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa w T.. **do podjęcia wypłaty 100% części uzupełniającej świadczeń J. L. i K. L. (1) od 1 kwietnia 2013 roku** i oddalił odwołanie z pozostałej części (dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 marca 2014 roku k. 100-100verte akt VU 70/13).

Podstawę powyższego wyroku były ustalenia, że małżonkowie J. i K. L. (1) są właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 3,45 ha, co stanowi 1,43 ha przeliczeniowego. Od 1994 roku K. L. (1) była płatnikiem podatku dochodowego z tytułu prowadzonych od 1994 roku działów specjalnych produkcji rolnej. Do 2009 roku wnioskodawcy K. i J.- małżonkowie L. prowadzili gospodarstwo rolne, uprawiali ziemię, mieli ciągnik, a pod szklarnią K. L. (1) uprawiała pomidory.

W październiku 2011 roku rozpoczęły się problemy zdrowotne wnioskodawcy J. L., który złamał nogę w kolanie i trafił szpitala. W toku leczenia rozpoznano u wnioskodawcy chorobę Parkinsona. W okresie od 14 grudnia 2012 roku do dnia 17 lutego 2012 roku J. L. pobierał zasiłek chorobowy z tytułu czasowej niezdolności do pracy. Na podstawie decyzji z dnia 17 października 2012 roku, wnioskodawca J. L. nabył prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku. K. L. (1) jeszcze w 2012 roku była płatnikiem podatku dochodowego z tytułu prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej. Ponadto, z decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. z dnia 15 kwietnia 2013 roku, stwierdzającej wygaśnięcie decyzji Naczelnika z dnia 14 stycznia 2013 roku, ustalającej wysokość dochodu oraz wysokość zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu działów specjalnych produkcji rolnej na 2013 roku wynikało, że w dniu 26 listopada 2012 roku K. L. (1) złożyła deklarację PIT-6 do wymiaru zaliczek podatku od dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej za rok 2013, w której zadeklarowała ona uprawę roślin w szklarniach ogrzewanych na powierzchni 181,50 m² w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2013 roku. Tym samym, Sąd Apelacyjny uznał, że z chwilą uzyskania prawa do emerytury rolniczej K. L. (2) nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej w zakresie upraw w szklarniach i działalność tę prowadziła także w 2012 roku. Ponadto w dniu 5 kwietnia 2013 roku K. L. (2) zawiadomiła organ podatkowy, że zaprzestaje prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej w zakresie upraw w szklarniach ogrzewanych. W konsekwencji Sąd Apelacyjny wyprowadził wniosek, że w rzeczywistości **do 31 marca 2013 roku** wykonywała ona w tym gospodarstwie rolnym prace wchodzące w zakres jego prowadzenia a zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej faktycznie dopiero od kwietnia 2013 roku.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż J. L., decyzją z dnia 17 października 2012 roku, nabył prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 sierpnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku, a część uzupełniająca przyznanego świadczenia **została zawieszona w 50%**. Kolejną decyzją z dnia 8 listopada 2012 roku, wstrzymano J. L. prawo do wypłaty części uzupełniającej świadczenia w 100% od dnia 1 grudnia 2012 roku, ponieważ skarżący nadal prowadził działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym.

Natomiast zaskarżoną decyzją z dnia 19 grudnia 2012 roku, organ rentowy przeliczył J. L. rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku i ustalił jej wysokość na kwotę 259,25 złotych miesięcznie.

W decyzji tej organ rentowy wskazał, że część uzupełniająca podlega zawieszeniu w 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

Ponadto, druga zaskarżona decyzja z dnia 21 grudnia 2012 roku, została wydana w konsekwencji decyzji z dnia 19 grudnia 2012 roku, w której ustalono, iż J. L. **nie był uprawniony do wypłaty 50% części uzupełniającej** świadczenia w okresie od

1 sierpnia 2012 roku do 30 listopada 2012 roku, co skutkowało zobowiązaniem ubezpieczonego do zwrotu świadczenia za ten okres w kwocie 1.422,52 złote.

Dla oceny prawidłowości zaskarżonych decyzji z dnia 19 grudnia 2012 roku, jak i z dnia 21 grudnia 2012 roku, decydujące znaczenie miała ocena, czy decyzja z dnia 8 listopada 2012 roku została wydana prawidłowo. Rozstrzygnięcie w sprawie z odwołania J. L. od decyzji z dnia 8 listopada 2012 roku miało bowiem znaczenie prejudycjalne dla rozstrzygnięcia niniejsze sprawy i dlatego też, stanowiło podstawę do zawieszenia postępowania w sprawie z odwołania od decyzji dnia 19 grudnia 2012 roku, co nastąpiło postanowieniem z dnia 21 maja 2012 roku. Zależność prejudycjalna postępowania cywilnego od wyniku innego postępowania (cywilnego, a także administracyjnego, karnego lub dyscyplinarnego) występuje wtedy, gdy kwestia będąca lub mająca być przedmiotem innego postępowania (prejudycjalnego) stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym (chodzi tu o fakty lub dowody faktów). Charakter relacji zachodzącej pomiędzy zagadnieniem prejudycjalnym oraz przedmiotem postępowania cywilnego jest taki, że bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii

prejudycjalnej niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu. Wskazać ponadto należy, że zawieszenie postępowania, dokonywane z urzędu, ale mające charakter fakultatywny, powinno być uzasadnione względami celowości (zob. Komentarz do art. 177 k.p.c., (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 1: Artykuły 1-366, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, Lex 2013, teza 1, 2, 4; komentarz do art. 177 k.p.c., (w:) Komentarz aktualizowany Kodeksu postępowania cywilnego, red. A. Jakubecki, Lex 2013, teza 3).

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony kwestionował prawidłowość wydanych decyzji z dnia z dnia 19 grudnia 2012 roku, którą organ rentowy stwierdził, że część uzupełniająca świadczenia podlega zawieszeniu w 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej oraz decyzji z dnia 21 grudnia 2012 roku w której ustalono, że J. L. **nie był uprawniony do wypłaty 50% części uzupełniającej** świadczenia w okresie od 1 sierpnia 2012 roku do 30 listopada 2012 roku i wyniku czego został zobowiązany do zwrotu świadczenia za ten okres w kwocie 1.422,52 złote. Ubezpieczony kwestionował powyższe decyzje wskazując, że zostały wydane jeszcze przed prawomocnym rozstrzygnięciem zagadnienia, czy w okolicznościach przedmiotowej sprawy część uzupełniająca przyznanego mu z KRUS-u świadczenia mogłaby być zawieszona. Jak wynika bowiem z akt sprawy VU 70/13 rzeczywiście zostały one wydane przed prawomocnym rozstrzygnięciem, ale merytorycznie są prawidłowe, co wynika z treści prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 marca 2014 roku. W wyroku tym, Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w punktach pierwszym i drugim w ten sposób, że **zobowiązał** Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Ł. P. Terenowa wT. **do podjęcia wypłaty 100% części uzupełniającej świadczeń J. L. i K. L. (1) od 1 kwietnia 2013 roku** i oddalił odwołanie z pozostałej części. Podstawę powyższego wyroku stanowiło ustalenie, co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia, że **do 31 marca 2013 roku** K. L. (1)- żona ubezpieczonego wykonywała w tym gospodarstwie rolnym prace wchodzące w zakres jego prowadzenia, a zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej faktycznie dopiero od kwietnia 2013 roku. Powyższe ustalenie Sądu Apelacyjnego w sprawie VU 70/13 jest dla sądu w niniejszym postępowaniu wiążące na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Uprawomocnienie się orzeczenia wywołuje skutek w postaci związania tym rozstrzygnięciem podmiotów określonych w ustawie. Regulacja zawarta w ww. przepisie gwarantuje zachowanie spójności i logiki działania organów państwowych, zapobiega również współlistnieniu w obrocie prawnym rozstrzygnięć nie do pogodzenia w całym systemie sprawowania władzy (wyr. SN z 29 maja 2007 r., V CSK 83/07, Legalis). W pierwszej kolejności orzeczenie wiąże strony postępowania. Na mocy przepisów szczególnych moc wiążąca orzeczenia może być rozszerzona także na inne podmioty. Ponadto prawomocnym orzeczeniem związany jest także sąd, który wydał orzeczenie, jak również inne sądy, organy państwowe i organy administracji publicznej. Związanie powyższych organów oznacza, że przy dokonywaniu czynności z zakresu swojego działania organy te zobligowane są brać pod uwagę fakt wydania danego orzeczenia, którego nie mogą zmieniać, ani uchylać, a w przypadku sądów - zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego (wyr. SN z 8 marca 2010 r., II PK 249/09, niepubl.; wyr. SN z 10 lutego 2010 r., II PK 212/09, niepubl.). Określone w art. 365 k.p.c. związanie stron, sądów, innych podmiotów i osób treścią prawomocnego orzeczenia, wyraża nakaz przyjmowania przez nie, że w objętej nim sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku (wyr. SN z 23 czerwca 2009 r., II PK 302/08, Legalis; wyr. SN z 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, Legalis). W szczególności nie jest dopuszczalne prowadzenie ponownego sporu, co do okoliczności faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia zakończonego sporu sądowego. Inaczej ujmując, nie jest dopuszczalne w świetle art. 365 § 1 k.p.c. odmienne ustalenie zaistnienia, przebiegu i oceny istotnych dla danego stosunku prawnego zdarzeń faktycznych w kolejnych procesach sądowych między tymi samymi stronami, chociażby przedmiot tych spraw się różnił, (zob. orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Łodzi, sygn. akt I ACa 995/12, z dnia 2013-01-11, LEX 1289521).

Powyższe oznacza, że zdarzenia faktyczne dotyczące podstawy zaskarżonych decyzji z dnia 19 grudnia 2012 roku i z dnia 21 grudnia 2012 roku zostały rozstrzygnięte. Ustalenie dokonane przez Sąd Apelacyjny, że od kwietnia 2013 roku K. L. (1) zaprzestała faktycznie prowadzenia działalności rolniczej jest dla Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu wiążące. Powyższe oznacza, że organ rentowy wydał prawidłowe decyzje z

dnia 19 grudnia 2012 roku, którą ustalono, że J. L. był uprawniony do wypłaty renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 1 sierpnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku w wysokości 259,25 złotych miesięcznie, zawieszono część uzupełniająca w 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej i z dnia 21 grudnia 2014 roku którą zobowiązał J. L. do zwrotu nienależnie pobranej 50% części uzupełniającej renty rolniczej w okresie od 1 sierpnia 2012 roku **do 30 listopada 2012 roku** w kwocie 1.422,52 złote.

Dodatkowo wskazać należy, iż przepisy art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1403 ze zm) stanowią, że wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą.

Zawieszenie wypłaty dotyczy po pierwsze części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, po drugie emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia.

Stosownie do treści art. 28 ust. 3 ustawy o u.s.r. wypłata m.in. części uzupełniającej świadczenia emerytalnego ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9-11.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 pkt 1 uznaje się natomiast, iż emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając (...)

Przepisu art. 28 ustawy o u.s.r., nie można, interpretować w oderwaniu od art. 6 pkt 1 i 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie bowiem z art. 6 pkt 1 ww. ustawy rolnikiem nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, ale pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia. Pod pojęciem działalności rolniczej należy natomiast rozumieć działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej (art. 6 pkt 3 ustawy).

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, iż w kontekście zawieszenia prawa do części uzupełniającej świadczenia decydującego znaczenia nabiera fakt prowadzenia działalności rolniczej, a jak to zostało już przesądzone w sprawie VU 70/13, K. L. (1) działalność rolniczą prowadziła do końca marca 2012 roku.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołania.